

PÄIVÄKOTI PIKKU KARITSA

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2022-2023

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki.....	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki.....	5
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET.....	6
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi	8
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta	9
Leikki.....	10
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	11
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	12
TIIMISOPIMUS	16
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa	19
Leikki.....	20
Pedagoginen dokumentointi	22
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys	23
Arviointi	24
Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekninen osaaminen	26
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	33
AJATTELU JA OPPIMINEN	33
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	33
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	33
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	34
MONILUKUTAIDON JA TIETO- JA VIESTINTÄTEKNINEN OSAAMINEN	35
(kirjataan erilliselle sivulle).....	35

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki
<p>”Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin.”</p> <p>Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa - Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään - Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021 - Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa - Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen - Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen
<p>Näin toimimme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarjoamme harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille ja peruskoulun Tet-harjoittelijoille ja teemme näin ollen yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa. - Päiväkodilla on käytössä Facebook-sivut. - Osallistumme mahdollisuuksien mukaan koulutuksiin, joissa kehitämme ohjausosaamistamme.

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki
<p>”Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa.”</p> <p>Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue - Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen - Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen - Henkilökunnalla sensitiivinen työote - Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle
<p>Näin toimimme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuuntelemme herkällä korvalla lasten toiveita ja mielenkiinnon kohteita. - Vahvuus Varis -tarinat ja eri vahvuudet ovat läsnä jokapäiväisessä arjessa: kuukausittain vaihtuva vahvuus ja helmipurkki käytössä arjessa. - Lapset saavat välittömästi tarvitsemaansa tukea ja teemme yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. - Olemme lähellä lapsia ja puutumme välittömästi huomattuihin asioihin käytöstä toista lasta kohtaan. - Suhtaudumme lapsiin sensitiivisesti.

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

"Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävä kehitystä edistävästi."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

- Käytämme päiväkodilla olemassa olevia askartelumateriaaleja ja huomioimme että hävikkiä syntyy mahdollisimman vähän.
- Keräämme luonnosta löytyviä materiaaleja ja teemme niistä askarteluja.
- Keskustelemme lasten kanssa kierrätyksestä ja otamme lapset siihen mukaan.
- Käymme kirjastossa katselemaan kirjoja ja osallistumme satutunteihin.
- Teemme retkiä eri ympäristöihin esimerkiksi metsään.
- Teemme vierailuja kirkkoon, museoon ja kirjastoon.

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

<p>Yksikkömme vahvuudet</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Pieni yksikkö, kodinomaisuus - Huoltaja: ”Minulla on mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuspaikan toimintaan.” - Lapset vastaanotetaan ja hyvästellään päivittäin henkilökohtaisesti. - Huoltaja: ”Saan päivittäin haluaamaani tietoa lapseni varhaiskasvatuspäivän kulusta.” - Huoltaja: ”Minulle välittyy että lasten toiveet, kiinnostuksen kohteet ja mielipiteet otetaan huomioon lapsen ryhmässä.”
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pyydämme huoltajilta palautetta ja ideoita aktiivisesti. Käytämme apuna vasukeskusteluita. Käytämme apuna sähköisiä viestintäkanavia sekä päivittäisiä keskusteluita. Korostamme huoltajien vaikutusmahdollisuutta vasu-keskusteluissa sekä vanhempainilloissa. -Kiinnitämme huomion vielä tarkemmin kohtaamisiin huoltajien kanssa sekä päivän kuulumisten vaihtoon. Kiinnitämme huomiota myös tiedonsiirtoon eri ryhmien aikuisten välillä niin että tieto siirtyy myös iltavuorolaiselle. Lähetämme kuvia ja terveisiä lapsen päivästä huoltajille. - Lisäämme lapsilähtöistä toimintaa ja pyrimme tuomaan esille lasten ideoiden, kiinnostuksenkohteiden ja mielipiteiden näkymisen arjessa myös huoltajille.
<p>Arviointi</p>

Yksikkömme kehittämiskohteet
Monitahoarvioinnin vastauksissa huoltajat kokivat että eivät ole saaneet vaikuttaa riittävästi päiväkotimme toimintaan.
Näin toimimme + tarkennus tiimiin: <ul style="list-style-type: none">- Olemme kyselleet huoltajilta toiveita joulujuhla esityksiimme, retkipaikkakohteisiin, sekä osallistuttaneet heitä.- Joulujuhla on toiminnallinen perheille.- Pyrimme entistä enemmän avaamaan vanhemmille heidän mahdollisuuksiaan osallistua varhaiskasvatuksen arkeen.
Arviointi

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi

- Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen?
- Onko huoltajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Meillä on käytössä vanhempien yhteinen WhatsUp-ryhmä.
- Vanhempainiltojen järjestäminen kerran lukukaudessa.
- Pienenä päiväkotina meillä on hyvät ja läheiset välit huoltajiin, jolloin koemme että heidän on helppo kertoa meille toiveensa ja ajatuksena.

Arviointi

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta:

- Miten kiusaamista ehkäistään?
- Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?
- Miten ryhmässä esiintyvistä kiusaamistilanteista informoidaan huoltajia?

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Aikuinen on lähellä lasten leikkejä, jolloin havainnointi ja puuttuminen on nopeaa ja välitöntä.
- Opettelemme yhdessä tunne- ja vuorovaikutustaitoja.
- Tiedotamme soittamalla huoltajalle mikäli kiusaamista ilmenee.

Arviointi

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET**Leikki**

- Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inklusion huomioiminen leikissä, aikuisten rooli

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Annamme tilaa leikille.
- Opettelemme yhdessä aamupiirillä ja leikkiessä leikkitaitoja.
- Aikuinen on lähellä leikkiä, ohjaa ulkopuolisena leikkiä tai on mukana leikissä.
- Aikuinen huolehtii, että jokaiselle lapselle on halutessaan kaveri.
- Aikuinen tukee leikkiin mukaan pääsemistä.

Arviointi

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa
- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

- Arvostamme jokaista lasta yksilönä.
- Olemme kiinnostuneita lapsen asioista ja mielenkiinnon kohteista.
- Kiinnitämme huomiota puhuessamme lasten asioista, että jokaisesta puhutaan tasa-arvoisesti.
- Tuetaan lasta omatoimisuuteen ja itsenäistymiseen.

Ihmisenä kasvaminen

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan.
- Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan.
- Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki
- Positiivinen pedagogiikka
- Kaveritaitojen kehittäminen
- Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä
- Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja.
- Huomaa hyvä!

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

- Ryhmän säännöt ovat seinällä näkyvissä kuvitettuina.
- Puutumme kiusaamistilanteisiin välittömästi ja ne käydään läpi lasten sekä heidän huoltajiensa kanssa.
- Muistutamme lapsia hyvistä käytöstavoista omalla esimerkillämme sekä keskustelemalla lasten kanssa.
- Meillä on käytössä Vahvuus Varis -tarinat ja kuukausittain vaihtuvat vahvuudet.
- Juttelemme aamupiirissä kaveritaidoista ja ohjaamme lapsia jokapäiväisessä arjessa.
- Tunnistamme ja sanoitamme erilaisia tunteita.
- Kerätään helmipurkkiin helmiä hyvistä teoista, vahvuuksista ja pidämme juhlat, kun helmipurkki on täynnä.

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Elämme tässä hetkessä.
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassaamme

- Pidämme jokaista lasta yhtä tärkeänä ja arvokkaana.
- Nautimme yhdessä lasten kanssa jokaisesta hetkestä.
- Pidämme huolta siitä, että jokainen lapsi pystyy osallistumaan toiminta- ja leikkihetkiin.
- Huolehdimme lasten turvallisuudesta tekemällä asianmukaiset suunnitelmat ja muistuttamalla työntekijöitä eri turvallisuustekijöistä.
- Painotamme toiminnassamme kiireetöntä leikkiä ja yhdessäoloa.
- Kuuntelemme herkällä korvalla lasten mielenkiinnon kohteita ja pyrimme muokkaamaan oppimisympäristöä niiden mukaan.
- Pienenä yksikkönä pystymme olemaan joka hetki läsnä lasten lähellä vastaamassa lasten tarpeisiin.
- Tuemme kaveritaitojen oppimista ja ryhmäytymistä jatkuvasti.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä
- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

- Kiinnitämme huomiota siihen, miten puhumme lapsista ja heidän taustoistaan.
- Järjestämme toimintaa, johon jokainen lapsi pystyy osallistumaan.
- Tilaamme ruokaa, joka soveltuu eri ruokarajoitteisille lapsille.

- Meillä on käytössä kuvat eri toiminnoista.
- Käytämme monipuolisia keinoja, että lapsi tulee kuulluksi.

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden asioinnissa käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

- Olemme kiinnostuneita perheistä ja juttelemme arjessa lasten tuonti- ja hakutilanteissa.
- Käytämme tilanteiden mukaan erilaisia tapoja tutustua erikielisiin perheisiin.
- Otamme aamupiireissä esille erilaiset teemapäivät ja teemme niihin liittyviä kädentaidontöitä.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti jne.
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojeleminen
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

- Huolehdimme jätteen kierrättämisestä ja osallistamme siihen myös lapset.
- Seuraamme ja keskustelemme lasten kanssa hävikin määrästä.
- Huolehdimme, että lasten päivärytmi etenee tutulla tavalla päivästä toiseen.
- Luemme kirjoja ja keskustelemme lasten kanssa terveellisistä elämäntavoista.
- Näytämme omalla esimerkillämme ja painotamme lasten kanssa toimiessamme siisteyttä.
- Teemme retkiä metsään, leikki puistoihin ja eri käyntikohteisiin.

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

Pienet ja viskarit

TIIMIN JÄSENET:

Maarit Toivanen, Elisa Hanhisalo, Jenna Sundman, Heidi Anttonen ja Katri Rautiainen

TIIMIN VETÄJÄ:

Katri Rautiainen

TIIMIN JÄSENTEN VASTUUALUEET:

EA vastaava: Katri
Kulttuurivastaava: Heidi
TVT vastaava: Katri
Liikuntavastaava ja katsomusvastaava: Elisa
Siivousvastaava: Jenna
Maahanmuuttajavastaava: Maarit
Pedagogiikka: Katri

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

- Tiimipalaveri 1krt/vk.
- Avoin yhteistyö ja kommunikointi; otetaan asiat heti puheeksi.
- Puhalletaan yhteen hiileen ja arvostetaan toisen työtä.
- Avulias ilmapiiri, jokainen joustaa vuorollaan.
- Puhutaan perheistä ja lapsista sekä toisistamme arvostavasti.

- Annetaan toisten erehdykset ja epähuomiot anteeksi.

-Positiivinen ilmapiiri

- Kännykät pois ryhmässä. Käydään soittamassa tärkeitä puhelut muualla kuin lapsiryhmässä.

TIIMIN KEHITTÄMISKOHTEET

Kehittämiskohde 1 + arviointi

Arjen käytänteet sujuviksi: ruokailu, siirtymät ulos ja sisälle sekä kiireetön arki. Kohdataan lapset ja huoltajat kiireettömästi.

Kehittämiskohde 2 + arviointi

Tiedonkulku. Muistetaan kertoa tiimille pienetkin lasten ja perheiden kuulumiset sekä päivän tekemiset. Jos ei ole paikalla viikkopalaverissa, niin kerrotaan nukkarissa olleelle läpikäytyt asiat. Sovitaan palaverissa, kuka siirtää asiat poissaoleville. Valkotaulu juokseville asioille.

Kehittämiskohde 3 + arviointi

Turvataan lapsille ja työntekijöille hyvä arki päiväkodin lakkauttamiseen asti. Huolehditaan työntekijöinä toinen toisistamme, kuunnellaan ilot ja surut. Huolehditaan, että lapset saavat laadukasta varhaiskasvatusta hoidossa olonsa ajan.

MITEN TIIMISSÄ HUOLEHDITAAN JA YLLÄPIDETÄÄN TYÖHYVINVOINTIA

Muistetaan kiittää pienistäkin asioista, sekä huomioida ja auttaa työkaveria.

Huomataan hyvä työkavereissa.

Arvostetaan toisten työtä.

Puhutaan arjessa ja pidetään säännöllisesti tiimipalaverit.

Huolehditaan työergonomiasta.

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

- Veon kanssa sovimme yhteisesti säännölliset käynnit ryhmässä havainnoimassa lapsia. Käytämme huolen herätessä huolilomaketta ja otamme asian puheeksi herkästi huoltajien kanssa sekä VEO:n kanssa. Suunnitella yhdessä tuen lapselle. Pidämme matalalla kynnyksellä yhteyttä VEOON. VEO osallistuu tarvittaessa vasu-keskusteluihin, sekä lapsen tuen palavereihin. Veo toimittaa päiväkodille työn tueksi materiaalia, sekä vinkkejä sujuvaan arkeen tukea tarvitsevan lapsen kanssa. Korotuksien perustelemiseen täytetään VEO:lle lomake, jossa on perusteltu korotuksen tarve.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien leujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonnellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- Olemme lähellä lasten leikkejä ja otamme leikkiin osaa erilaisin tavoin, joko havainnoimalla tai osallistumalla leikkiin.
- Leikki saa jäädä paikoilleen ja sitä voi jatkaa myöhemmin.
- Leluja on helposti lasten saatavilla ja leluja vaihdellaan välillä (osa varastoon, osa leikkiin).
- Kuunnellaan lasten mielenkiinnon kohteita ja rakennetaan leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa.
- Sallitaan omien lelujen tuominen leikkiin mukaan.
- Harjoitellaan leikkitaitoja yhdessä eri pienryhmissä.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Aikuinen tukee ja on lähellä leikkiä, että jokainen lapsi pääsee osalliseksi leikkiin.
- Lelut ja pelit ovat lasten saatavilla. Ovissa näkyy kuvat mitä kaapista löytyy.
- Tarvittaessa voidaan ottaa käyttöön leikkitaulut tukemaan leikin valintaa.
- Mahdollistetaan sekä hiljaiset että äänekkäämmätkin leikit.
- Pienryhmät tarjoavat sopivantasoista leikkimahdollisuutta lapsille.
- Huomioidaan leikeissä lasten ideat, toiveet ja rikastetaan niitä.
- Annetaan mahdollisuus monenlaiseen leikkiin erilaisten ja ikäistenkin lasten kanssa.
- Suunnitellaan leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa ja lasten ideoihin ja kiinnostuksen kohteisiin pohjautuen.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

- Siirtymätilanteissa voidaan joustaa leikin ehdoilla.
- Tuetaan leikkiä ja leikkijöitä jakautumalla pienryhmiin.
- Laajennetaan leikkiympäristöjä.
- Annetaan leikeille aikaa.

Arviointisuunnitelma + arviointi

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalaverissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

- Huolehdimme, että lasten vasuista nousevat tavoitteet toimivat arjen työkaluina.
- Koontilomake lasten vasuista nousseista asioista ja arjen huomioista henkilökunnan nähtävillä.
- Käsittelemme arjen havaintoja viikkopalaverissa ja pedagogisissa illoissa.
- Valokuvien ja videoiden ottaminen
- Valokuvien ja videoiden lähettäminen vanhemmille ja niiden esittely joulujuhlassa.
- Keskusteleminen työntekijöiden kesken arjessa ja viikkopalaverissa
- Lasten työt laitetaan esille niin että huoltajat pääsevät ne näkemään.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Pedagoginen dokumentointi on kaikkien työntekijöiden vastuulla.
- Aikuiset huolehtivat siitä, että jokaisesta lapsesta otetaan kuvia ja videoita ja ne myös laitetaan huoltajalle WhatsUpissa.
- Huomioimme myös että jokainen huoltaja osallistetaan. Huoltajat täyttävät lapsen ja huoltajan ajatuksia lapsen vasuun -lomakkeen.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- Pedagoginen dokumentointi jokaisen vastuulla.
- Pedagogisen dokumentointia pyritään lisäämään sekä osallistamaan huoltajia toiminnan suunnitteluun sekä kehittämiseen.
- Arvioidaan omaa työskentelyä jatkuvasti.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

- Vahvuus Varis -tarinat käytössä arjessa, kuukausittain vaihtuvat vahvuudet esillä. Kuukauden vahvuus on esille huoltajille eteisessä kuvitettuna ja kuukaudenkirjeessä.
- Harjoittelemmme tunne- ja vuorovaikutustaitoja päivittäisissä tilanteissa mallittamalla, keskustelemalla ja pohtimalla asioita.
- Huomataan hyvä ja lasten vahvuudet helmiä keräämällä.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Lasten osallisuus huomioidaan pienryhmiin jakautumisessa
- Kannustetaan työntekijöitä huomioimaan myös toistensa vahvuuksia.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- Arvioimme jatkuvasti omaa työskentelyämme ja mietimme, miten voimme sitä parantaa.
- Käsittelemme heti arjesta nousseet asiat.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Tarkastelemme, kuinka hyvin olemme käyttäneet tunne- ja vuorovaikutusmateriaaleja arjessa.
- Keskustelemme siitä, kuinka hyvin lapset ovat omaksuneet tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

- Lasten kuvia ja muistoja tuodaan näkyviksi vanhemmille, mutta myös esim. äitienpäiväkahvituksessa äiti voi yhdessä lapsen kanssa kahvitella ja katsella muistoja kuluneelta vuodelta.
- Tuomme lasten ideoita näkyväksi ryhmään ja huoltajille.
- Kuvaamme tarvittaessa joitakin tilanteita esim. siirtymätilanne tai ruokailu, avaamme tilanteen katsomalla yhdessä lasten ja aikuisten kanssa, pohdimme parempia malleja toteutukseen.
- Lapsien mukaan ottaminen suunnitteluun ja arviointiin ajen tilanteissa.
- Saduttamista ja aitoa läsnäolemistä. Pysähdytään kuuntelemaan lasta.
- Otamme käyttöön itsearviointilomakkeen ja kehitämme toimintakulttuuriamme. Liitämme arviointia osaksi viikkopalavereita.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Arviointiin osallistetaan niin aikuiset kuin kaikki tiimin jäsenet.
- Lapsilta kysellään mielipiteitä peukuttamalla ja keskusteluissa –
- Aikuiset opettelevat käyttämään itsearviointilomakkeita.
- Arvioinnista tehdään arkipäiväistä.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- Jokainen tiimin jäsen vastaa siitä, että arviointi siirtyy arkeen ja lapset osallistetaan arjen arviointiin.
- Autetaan lapsia kertomaan mielipiteensä kehittämällä lasten kanssa käytettäviä arvioinnin välineitä.
- Avataan ja katsotaan yhdessä kuvaamiemme tilanteita ja tuotoksia.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Arvioimme kuinka hyvin onnistuimme osallistamaan lapsia ja aikuisia arviointiin mukaan. Mitä uutta ja toimivampaa saimme aikaan arvioinnin avulla.

Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekninen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

- Huolehdimme lasten tietosuojasta ja ikärajojen noudattamisesta.
- Harjoitteleimme kriittistä lukutaitoa keskustellen.
- Tartumme lasten aloitteisiin.
- Olemme tietoisia lapsen digitaalisesta maailmasta ja siitä että sovellukset ovat ikätasolle sopivia ja kehittäviä.
- Huolehdimme että laitteet ovat lasten saatavilla, mutta niitä käytetään oppimisen ja arvioinnin tukena, välineenä ei itseisarvona.
- Huolehdimme oikeasta työasennosta, äänen voimakkuudesta ja näytön kirkkaudesta. Haemme yhdessä tietoa lasta askarruttaviin asioihin netistä.
- Hyödynnämme kuvia ja videoita opetuksessa ja ohjauksessa. Kuvaohjausta esim. tabletin avulla.
- Kiinnitämme arjessa huomiota myös muihin monilukutaidon alueisiin. Tutkimme retkillä liikennemerkkejä ja niiden merkitystä. Katselemme pienten kanssa kuvakirjoja ja liitämme ne ympäröivään maailmaamme. Luemme lasten uutisia ja keskustelemme lasten kanssa uutisten sisällöistä ja lasten kiinnostuksen herättäneistä kuvista.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Laitteet ovat lasten saatavilla.
- Tarjotaan vain ikätasoon soveltuvaa sisältöä, mutta niistä lapsi voi valita mieleisensä.
- Huomioidaan lasten tuottama materiaali pedagogisessa dokumentoinnissa. Esim. iPadin käyttö tukemassa kielellisiä haasteita omaavan lapsen osallisuutta kuvaohjauksen kautta.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- Digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen ryhmässä lapsen osallisuuden vahvistamisessa
- Video opeteltavasta asiasta tms. Opetamme toisiamme.
- Siirrämme opitun käytäntöön.
- Osallistumme mahdollisiin alan koulutuksiin ja TVT vastaavien kokouksiin.
- Laitehuolto.
- Käyttö pedagogisen dokumentoinnin tukena.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Arvioimme kuinka monipuolisesti olemme onnistuneet käyttämään tieto- ja viestintäteknologista osaamista lapsiryhmän arjessa sekä pohdimme miten laajasti ja missä arkisissa asioissa monilukutaito esiintyy ja kuinka paljon arjen asioista tunnistamme monilukutaidoksi.

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Olemme jatkuvassa, tietoisessa vuorovaikutuksessa lasten kanssa, jolloin voimme herkästi huomata lasten ajattelun, kehityksen ja oppimisen.
- Annamme lapsille ja toinen toisillemme rohkaisevaa ja positiivista palautetta.
- Kannustamme lasta ideoimaan, käyttämään mielikuvitustaan, arvioimaan omaa tekemistään. Käytämme sadutusta, kuvien tekemistä, askartelua.
- Tuemme työntekijöinä toinen toistamme huomaamalla hyvän.

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Harjoittelemmme tunne- ja vuorovaikutustaitoja jatkuvasti arjessa.
- Pysähdyimme arjen tilanteissa kuuntelemaan lasta.
- Ratkaisemme rakentavasti ja rauhassa arjen ongelmatilanteet.
- Aikuinen mallittaa arjessa tunne- ja vuorovaikutustaitoja.
- Arvostamme jokaista lasta ja aikuista omana itsenään.
- Loruttelemmme, leikimme, käytämme draaman työkaluja, luemme erilaisia kirjoja.
- Huolehdimme, että jokainen lapsi pystyy osallistumaan erilaisiin harjoituksiin ja tilanteisiin omana itsenään.

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Lapsille tarjotaan mahdollisuus osallistua esimerkiksi pöytien pyyhkimiseen ruokailun jälkeen tai lakanoiden vaihtamiseen.

- Harjoittelemme Vahvuus Variksen -tarinoiden sekä Pipan ja Popin kautta tunne- ja vuorovaikutustaitoja.
- Aikuinen valvoo, että lapsi pesee kätensä tullessaan päiväkotiin, wc-käynnin jälkeen sekä tullessaan ulkoa sisälle että ennen ruokailua.

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Otamme lasten mielipiteet, toiveet ja tarpeet huomioon toiminnan suunnittelussa kuuntelemalla ja keskustelemalla lasten kanssa. Otamme huomioon myös pienempien lasten aloitteet olemalla läsnä erityisesti heitä.
- Aikuinen huomioi, että jokaisen lapsen mielipide tulee kuulluksi.
- Aikuiset havainnoivat ja dokumentoivat jatkuvasti lasta.
- Lapset ja huoltaja osallistuvat varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen täyttämällä lomakkeen lasten ja huoltajien ajatuksia varhaiskasvatussuunnitelmaan -lomakkeen.

MONILUKUTAITO JA TIETO- JA VIESTINTÄTEKNINEN OSAAMINEN

(kirjataan erilliselle sivulle)

- Huolehdimme lasten tietosuojasta ja ikärajojen noudattamisesta.
- Harjoitteleimme kriittistä lukutaitoa keskustellen.
- Tartumme lasten aloitteisiin.
- Olemme tietoisia lapsen digitaalisesta maailmasta ja siitä että sovellukset ovat ikätasolle sopivia ja kehittäviä.
- Huolehdimme että laitteet ovat lasten saatavilla, mutta niitä käytetään oppimisen ja arvioinnin tukena, välineenä ei itseisarvona.
- Huolehdimme oikeasta työasennosta, äänen voimakkuudesta ja näytön kirkkaudesta. Haemme yhdessä tietoa lasta askarruttaviin asioihin netistä.
- Hyödynnämme kuvia ja videoita opetuksessa ja ohjauksessa.
- Kiinnitämme arjessa huomiota myös muihin monilukutaidon alueisiin. Tutkimme retkillä liikeneimerkkejä ja niiden merkitystä. Katselemme pienten kanssa kuvakirjoja ja liitämme ne ympäröivään maailmaamme. Luemme lasten uutisia ja keskustelemme lasten kanssa uutisten sisällöistä ja lasten kiinnostuksen herättäneistä kuvista.
- Tarjoamme lapsille mahdollisuuden harjoitella, kokeilla ja tuottaa sisältöä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa digitaalisia välineitä käyttäen.
- Ohjaamme lapsia käyttämään digitaalisia välineitä monipuolisesti, vastuullisesti ja turvallisesti.
- Työntekijät osallistuvat mahdollisuuksien mukaan eri koulutuksiin.